

ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี

สมนึก แก้วแก่น, ส.บ.*
สุพัฒน์ กองศรีมา, ส.ด.**

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 211 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 117 คน แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่า 0.50 และค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาชของแบบสอบถามทั้งชุดได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.79 และทำการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูล จำนวน 12 คน เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 13 มกราคม 2566 ถึงวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2566 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และสถิติ Stepwise Multiple Linear Regression Analysis โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า ระดับการสนับสนุนจากองค์กร อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.07 (S.D.=0.61) และระดับการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.50 (S.D.=0.49) โดยภาพรวมการสนับสนุนจากองค์กรมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) อยู่ในระดับสูง ($r=0.740$, $p\text{-value}<0.001$) และพบว่าการสนับสนุนจากองค์กรด้านการบริหารจัดการและด้านงบประมาณ สามารถร่วมพยากรณ์การปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 70.0 ($R^2\text{adj}=0.70$, $p\text{-value}<0.003$)

ข้อเสนอแนะ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ในจังหวัดอุดรธานี ควรมีการจัดทำแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคโควิด 19 ให้มีความชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้การดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคโควิด 19 ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ การปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, ปัจจัยสำคัญ

---

*โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสมเส้า จ.อุดรธานี

**สำนักงานสาธารณสุขอำเภอหนองวัวซอ จ.อุดรธานี

FACTORS AFFECTING THE PREVENTION AND CONTROL OF COVID 19 PERFORMANCE OF THE HEALTH PROMOTING HOSPITAL DIRECTORS IN UDONTHANI PROVINCE

Somnuk KaewKaen, P.H.*

Supat Kongsrima, Dr.P.H.**

ABSTRACT

This cross-sectional descriptive research aimed to study Personal Characteristics and Organizational Support Affecting the Prevention and Control of COVID-19 Performance of the Health Promoting Hospital Directors in UdonThani Province. The 117 samples were randomly selected by stratified random sampling from 211 health promoting hospital directors in Udonthani province. Data was collected using the questionnaire for quantitative data that were examined and verified by the three experts for content validity with items objective congruence (IOC), all items were more than 0.50, and Cronbach's alpha coefficient was at 0.79. The in-depth interview guidelines were used among 12 key informants for qualitative data gathering. Data were collected between 13th to 31st January 2023. Data were performed by descriptive and inferential statistics. Analyzed by using Pearson's Correlation Coefficient and using Stepwise Multiple Linear Regression Analysis with a level of statistical significance at 0.05.

The results showed that the organizational support was at a high level with averages 4.07 (S.D.=0.61), and the prevention and control of COVID-19 performance was at the highest level with an average of 4.50 (S.D.=0.49). Overall organizational support had a high relationship with the prevention and control of COVID-19 performance of the health promoting hospital directors in UdonThani Province ($r=0.740$, $p\text{-value}<0.001$). The results found that two variables of organizational support; management and budget affected and could jointly predict the prevention and control of COVID-19 performance of the health promoting hospital directors in UdonThani province at 70.0 percent ($R^2_{\text{adj}}=0.70$, $p\text{-value}<0.003$).

Keywords: Coronavirus disease prevention and control practices 2019, key factors

---

*Sum Sao health promoting Hospital, Udonthani province.

**The office of Nongwoaso district Public Health,Udonthani province.

บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) เป็นโรคติดต่อระบบทางเดินหายใจ เกิดจากเชื้อไวรัส Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus 2 (SARS-CoV-2) แรกเริ่มนั้นพบว่าการก่อโรคปอดอักเสบเป็นกลุ่มก้อน ในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 และมีการแพร่เชื้ออย่างรวดเร็ว โดยมีการขยายตัวไปทั่วโลก ในลักษณะการระบาดใหญ่ (Pandemic) ซึ่งองค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศและแนะนำทุกประเทศให้เร่งรัดการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรค⁽¹⁾ ในประเทศไทยเริ่มแพร่เข้าสู่ประเทศตั้งแต่ต้นเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 และมีการระบาดเป็นวงกว้างในประเทศ โดยส่งผลให้เกิดความสูญเสียขึ้นหลายด้านทั้งด้านชีวิตและสุขภาพด้านเศรษฐกิจด้านสังคม และด้านความมั่นคงซึ่งคณะรัฐมนตรีได้จัดตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อกำหนดนโยบายและมาตรการเร่งด่วนในการบริหารสถานการณ์ป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรค ได้มีการติดตามสถานการณ์เฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคและดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างเหมาะสม โดยมีการระดมและกระจายทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประสานงานจัดการข้อมูลและสื่อสารความเสี่ยงแก่สาธารณะให้ทันต่อการระบาดของโรคเพื่อลดความเสียหายและผลกระทบให้เหลือน้อยที่สุด⁽²⁾ ทำให้ประเทศไทยได้มีการปฏิบัติงานด้านการป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือ การปฏิบัติงานควบคุมโรคโควิด 19 ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมระบบบริการทางการแพทย์ การตรวจคัดกรองและเฝ้าระวังติดตามกลุ่มเสี่ยง การสื่อสารความเสี่ยง การดูแลรักษาผู้ป่วยและป้องกันการติดเชื้อ การใช้มาตรการป้องกันควบคุมโรค และการบันทึกข้อมูลและรายงานผล⁽³⁾

คุณลักษณะส่วนบุคคล เป็นลักษณะโดยรวมหรือการรวมกันของลักษณะเฉพาะที่เป็นธรรมชาติของบุคคลที่ไม่ซ้ำกับใคร โดยได้จากการที่บุคคลนั้นกระทำ และมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นๆ ซึ่งลักษณะในด้านต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันของแต่ละบุคคลทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันทั้งลักษณะทางกายภาพ ปัจจัยทางบุคลิกภาพ และปัจจัยสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และประสบการณ์การฝึกอบรมการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคโควิด-19⁽⁴⁾

การสนับสนุนจากองค์การเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สามารถปฏิบัติงานได้ตามบทบาทหน้าที่ ประกอบด้วย 1) การสนับสนุนด้านบุคลากร 2) การสนับสนุนด้านงบประมาณ 3) การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ และ 4) การสนับสนุนด้านการบริหารจัดการ⁽⁵⁾ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคโควิด 19 ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 20 อำเภอ จำนวนประชากร 1,567,983 คน และเป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีรายงานพบผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากรายงานในช่วงวันที่ 23 ธันวาคม 2563 ถึงวันที่ 10 ธันวาคม 2565 พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ 25 ราย ยอดสะสมรวม 55,717 ราย กำลังรักษาอยู่ 62 ราย รักษาหายแล้ว 55,207 ราย เสียชีวิต 448 ราย⁽⁶⁾ ด้วยสถานการณ์ดังกล่าว ทางจังหวัดอุดรธานีจึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดอุดรธานีและมีศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรค (ศปก.) ของจังหวัดและอำเภอ มีการกำหนดมาตรการและแนวทางในการควบคุมป้องกันโรคโดยออกเป็นคำสั่งคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดอุดรธานี มีการจัดตั้งจุดตรวจคัดกรอง 3 ด้าน คือ ด้านจังหวัด ด้านชุมชน และด้านครอบครัว เพื่อควบคุม

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมีเจ้าหน้าที่ควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ทั้งระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ซึ่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ที่มีความสำคัญในการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคโควิด19 เนื่องจากต้องดำเนินการทั้งงานบริหาร งานวิชาการ และการปฏิบัติงานในระดับชุมชน ในการตรวจคัดกรอง เฝ้าระวัง และติดตามกลุ่มเสี่ยงที่จะเข้ามาในพื้นที่ร่วมกับทีมสุขภาพ ผู้นำชุมชนและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และยังมีหน้าที่ในการประสานงาน การดำเนินงานในระดับอำเภอที่จะต้องมีการประสานงานและทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เป็นกลไกสำคัญในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 ให้มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 นั้น ยังพบว่าในบางพื้นที่มีข้อจำกัดในการจัดสรรทรัพยากรในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 ทำให้การดำเนินงานควบคุมป้องกันโรคของบุคลากรสาธารณสุขเกิดความเสี่ยงและไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบกับในบางพื้นที่มีข้อจำกัดในด้านการจัดสรรเจ้าหน้าที่ในการออกตรวจคัดกรอง เฝ้าระวัง และติดตามกลุ่มเสี่ยงในชุมชน เนื่องจากจำนวนเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมีจำนวนน้อยและมีภาระงานมาก รวมถึงบางพื้นที่ยังขาดการจัดการระบบข้อมูลเชื่อมโยงข้อมูลผู้ลงทะเบียนที่เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงระหว่างระดับอำเภอและระดับตำบล อาจส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคโควิด 19 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้⁽⁶⁾

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งผลการวิจัยจะทำให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี

สมมติฐานการวิจัย

คุณลักษณะส่วนบุคคลและการสนับสนุนจากองค์กรมีผลต่อการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้พิจารณานำแนวคิดทฤษฎีมาใช้ในการวิจัย โดยตัวแปรต้นประกอบด้วยคุณลักษณะส่วนบุคคล ผู้วิจัย ได้นำแนวคิดของ Schemerhorn et al⁽⁴⁾ และการสนับสนุนจากองค์กรใช้แนวคิดของทองหล่อ เดชไทย⁽⁵⁾ และตัวแปรตามคือการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยใช้แนวคิดของกระทรวงสาธารณสุข⁽³⁾ มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19)

ตัวแปรต้น

คุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) สถานภาพสมรส 4) ระดับการศึกษา 5) รายได้ 6) ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และ 7) การได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19)

การสนับสนุนจากองค์กร ประกอบด้วย 1) การสนับสนุนด้านบุคลากร 2) การสนับสนุนด้านงบประมาณ 3) การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ และ 4) การสนับสนุนด้านการบริหารจัดการ

ตัวแปรตาม

การปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 1) การเตรียมความพร้อมระบบบริการทางการแพทย์ 2) การตรวจคัดกรองและเฝ้าระวังติดตามกลุ่มเสี่ยง 3) การสื่อสารความเสี่ยง 4) การดูแลรักษาผู้ป่วยและป้องกันการติดเชื้อ 5) การใช้มาตรการป้องกันควบคุมโรค และ 6) การบันทึกข้อมูลและรายงานผล

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Descriptive Research) โดยมีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และเชิงคุณภาพโดยแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview Guidelines) ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 211 คน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี, 2565) ใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 117 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ระหว่างวันที่ 13 มกราคม 2566 ถึง 31 มกราคม 2566

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและพัฒนาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแบบสอบถาม ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire) มีทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และการได้รับการฝึกอบรมด้านการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านบุคลากร การสนับสนุนด้านงบประมาณ การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ การสนับสนุนด้านการบริหารจัดการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ (5, 4, 3, 2, และ 1)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย ด้านการเตรียมความพร้อมระบบบริการทางการแพทย์ ด้านการตรวจคัดกรองและเฝ้าระวังติดตามกลุ่มเสี่ยง ด้านการสื่อสารความเสี่ยง ด้านการดูแลรักษาผู้ป่วยและป้องกันการติดเชื้อ ด้านการใช้มาตรการป้องกันควบคุมโรค และด้านการบันทึกข้อมูลและรายงานผล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ (5, 4, 3, 2, และ 1)

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติงาน ควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลใน จังหวัดอุดรธานี ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้เติมข้อความแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

ชุดที่ 2 แนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview Guidelines)

เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์โดยการนำข้อมูลจากการวิจัยเชิงปริมาณที่พบปัญหาแล้วนำ ประเด็นปัญหามาใช้สัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสนับสนุนการอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนด ประเด็นไว้ 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานควบคุม ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัด อุดรธานีเป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี เป็นคำถามปลายเปิดให้ แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

ส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานควบคุม ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัด อุดรธานี เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้นำเสนอแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของภาษา ความครอบคลุม และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามที่ สร้างขึ้นกับนิยามตัวแปร โดยมีค่าความตรงตามเนื้อหาทั้งฉบับ (Content Validity Index for Scale, S-CVI) เท่ากับ 0.97 และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try-out) กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่อำเภอ บ้านดุง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ของด้านการสนับสนุนจากองค์กร เท่ากับ 0.84 และด้านการการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรค เท่ากับ 0.82

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และสถิติ Stepwise Multiple Linear Regression Analysis หรือการถดถอยพหุ เชิงเส้นแบบขั้นตอนในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multivariable Relationship)

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 มีอายุอยู่ระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1 มีอายุเฉลี่ย 51.11 ปี (S.D.=6.11 ปี) อายุต่ำสุด 32 ปี อายุสูงสุด 60 ปี มีสถานภาพสมรสอยู่เป็นคู่ จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 80.3 มีระดับ การศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 57.3 มีรายได้ต่อ เดือน ระหว่าง 40,001- 50,000 บาท จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 49,759.40 บาท (S.D.=9,264.27 บาท) รายได้ต่อเดือนต่ำสุด 25,000.00 บาท รายได้ต่อเดือนสูงสุด 66,000.00 บาท มีระยะเวลาในการดำรง ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มากกว่า 8 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 47.0 จำนวนปีต่ำสุด 1 ปี จำนวนปีสูงสุด 10 ปี ส่วนใหญ่เคยฝึกอบรมด้านการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

2019 (โควิด 19) จำนวน 90 คน คิดเป็น ร้อยละ 76.9 และส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรม 1-4 ครั้ง จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5 มีค่ามัธยฐาน 2 ครั้ง จำนวนครั้งน้อยที่สุด 1 ครั้ง จำนวนครั้งมากที่สุด 12 ครั้ง

2. ระดับการสนับสนุนจากองค์การในการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.07 (S.D.=0.61) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.42 (S.D.=0.52) รองลงมา คือ ด้านการสนับสนุนด้านบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 4.19 (S.D.=0.54) ด้านการสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.92 (S.D.=0.67) และด้านที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการสนับสนุนด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย 3.75 (S.D.=0.72) ตามลำดับ โดย แปลผลค่าเฉลี่ยทั้ง 4 ด้าน มีระดับการสนับสนุนจากองค์การอยู่ในระดับมาก ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการสนับสนุนจากองค์การในการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี (n=117)

การสนับสนุนจากองค์การในการปฏิบัติงานควบคุมป้องกัน	Mean	S.D.	แปลผล
1. ด้านบุคลากร	4.19	0.54	มาก
2. ด้านงบประมาณ	3.75	0.72	มาก
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.92	0.67	มาก
4. ด้านการบริหารจัดการ	4.42	0.52	มาก
ภาพรวม	4.07	0.37	มาก

3. ระดับการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.50 (S.D.=0.49) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการใช้มาตรการป้องกันควบคุมโรค มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.66 (S.D.=0.47) รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารความเสี่ยง อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.53 (S.D.=0.44) เท่ากับด้านการตรวจคัดกรองและเฝ้าระวังติดตามกลุ่มเสี่ยง อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.53 (S.D.=0.47) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการดูแลรักษาผู้ป่วยและป้องกันการติดเชื้อ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.36 (S.D.=0.55) รองลงมา คือ ด้านการบันทึกข้อมูลและรายงานผล อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.45 (S.D.=0.53) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี

การปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	Mean	S.D.	แปลผล
1. ด้านการเตรียมความพร้อมระบบบริการทางการแพทย์	4.49	0.46	มาก
2. ด้านการตรวจคัดกรองและเฝ้าระวังติดตามกลุ่มเสี่ยง	4.53	0.47	มากที่สุด
3. ด้านการสื่อสารความเสี่ยง	4.53	0.44	มากที่สุด
4. ด้านการดูแลรักษาผู้ป่วยและป้องกันการติดเชื้อ	4.36	0.55	มาก
5. ด้านการใช้มาตรการป้องกันควบคุมโรค	4.66	0.47	มากที่สุด
6. ด้านการบันทึกข้อมูลและรายงานผล	4.45	0.53	มาก
ภาพรวม	4.50	0.49	มากที่สุด

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานควบคุม ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดอุดรธานี พบว่า

4.1) คุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในจังหวัดอุดรธานี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เมื่อพิจารณาระดับความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) พบว่า เพศ ($r=0.074$, $p\text{-value}=0.430$) อายุ ($r=-0.098$, $p\text{-value}=0.292$) สถานภาพสมรส ($r=-0.021$, $p\text{-value}=0.825$) ระดับการศึกษา สูงสุด ($r=-0.034$, $p\text{-value}=0.719$) รายได้ต่อเดือน ($r=-0.070$, $p\text{-value}=0.453$) ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ($r=0.047$, $p\text{-value}=0.617$) การฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($r=0.151$, $p\text{-value}=0.104$) จำนวนครั้ง การฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 ($r=-0.095$, $p\text{-value}=0.372$) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลกับการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี

คุณลักษณะส่วนบุคคล	การปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของ ผอ.รพสต.		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
1. เพศ	0.074	0.430	ไม่มีความสัมพันธ์
2. อายุ	-0.098	0.092	ไม่มีความสัมพันธ์
3. สถานภาพสมรส	-0.021	0.825	ไม่มีความสัมพันธ์
4.ระดับการศึกษาสูงสุด	-0.034	0.719	ไม่มีความสัมพันธ์
5. รายได้ต่อเดือน	-0.07	0.453	ไม่มีความสัมพันธ์
6. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งฯ	0.047	0.617	ไม่มีความสัมพันธ์
7. การฝึกอบรมด้านการควบคุมป้องกัน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	0.151	0.104	ไม่มีความสัมพันธ์
8. จำนวนครั้งการฝึกอบรม ด้านการควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสฯ	-0.095	0.372	ไม่มีความสัมพันธ์

4.2) การสนับสนุนจากองค์กร พบว่า ภาพรวมของการสนับสนุนจากองค์กรมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r=0.740$, $p\text{-value}<0.001$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การสนับสนุนด้านการบริหารจัดการ ($r=0.825$, $p\text{-value}<0.001$) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างการสนับสนุนจากองค์การกับการปฏิบัติงานควบคุม ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้อำนวยการโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี

การสนับสนุนจากองค์การ	การปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของ ผอ.รพสต.		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
ภาพรวมการสนับสนุนจากองค์การ	0.740***	<0.001	สูง
1. การสนับสนุนด้านบุคลากร	0.608***	<0.001	ปานกลาง
2. การสนับสนุนด้านงบประมาณ	0.566***	<0.001	ปานกลาง
3. การสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์	0.524***	<0.001	ปานกลาง
4. การสนับสนุนด้านการบริหารจัดการ	0.825***	<0.001	สูง

5. คุณลักษณะส่วนบุคคลและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Liner Regression Analysis) จากผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี คือ การสนับสนุนด้านการบริหารจัดการ (p-value<0.001) และการสนับสนุนด้านงบประมาณ (p-value=0.003) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี

ตัวแปร	B	Beta	t	p-value	R	R ²	R ² adj	R ² change
1. การสนับสนุนจากองค์การด้านการบริหารจัดการ	0.549	0.728	12.18	< 0.001	0.825	0.680	0.677	0.680
2. การสนับสนุนจากองค์การด้านงบประมาณ	0.100	0.184	3.083	0.003	0.840	0.705	0.700	0.025

ค่าคงที่ 1.704, F = 136.089, p-value < 0.001, R = 0.840, R² = 0.705, R²adj = 0.700

ตัวแปรอิสระที่มีผลการปฏิบัติงานควบคุมป้องกัน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลใน จังหวัดอุดรธานี ที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการ คือ ตัวแปรที่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 คือ การสนับสนุนด้านการบริหารจัดการ (p-value<0.001) และการสนับสนุนด้านงบประมาณ (p-value=0.003) ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปร มีผลและสามารถรวมพยากรณ์การปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 70.0

สรุปและอภิปรายผล

ระดับปัจจัยทางการบริหารในการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี

ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.07 (S.D.=0.61) เนื่องจากการรับรู้ของบุคลากรหรือผู้ปฏิบัติงานถึงสภาพงานด้านต่างๆ เกี่ยวกับองค์การที่บุคลากรหรือผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ดำเนินงานในองค์การ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากองค์การ เพื่อให้้องค์การเกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น⁽⁵⁾ ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ระดับปัจจัยการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 (S.D.=0.60)⁽⁷⁾ เมื่อพิจารณาจากบริบทองค์การที่แตกต่างกันจะเห็นว่าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในแต่ละแห่งอาจมีการได้รับการสนับสนุนจากองค์การในแต่ละด้านที่แตกต่างกัน อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานควบคุมป้องกัน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่าระดับการสนับสนุนจากองค์การในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 (S.D. =0.65)⁽⁸⁾

ระดับการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี

ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.50 (S.D.=0.49) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการใช้มาตรการป้องกันควบคุมโรค มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.66 (S.D.=0.47) รองลงมา คือ ด้านการสื่อสารความเสี่ยง อยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.53 (S.D.=0.44) เท่ากับด้านการตรวจคัดกรองและเฝ้าระวังติดตามกลุ่มเสี่ยง อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.53 (S.D.=0.47) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการดูแลรักษาผู้ป่วยและป้องกันการติดเชื้อ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.36 (S.D.=0.55) รองลงมา คือ ด้านการบันทึกข้อมูลและรายงานผล อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.45 (S.D.=0.53) ตามลำดับ เนื่องจากการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) เป็นการดำเนินงานที่มีการติดตามสถานการณ์ เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างเหมาะสม โดยมีการระดมและกระจายทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประสานงาน จัดการข้อมูลและสื่อสารความเสี่ยงแก่สาธารณะให้ทันต่อการระบาดของโรค เพื่อลดความเสียหายและผลกระทบให้เหลือน้อยที่สุด โดยกำหนดให้มีระยะของการปฏิบัติงานตามสถานการณ์ของการระบาดในระยะต่างๆ ประกอบด้วย การคัดกรองและเฝ้าระวังผู้ป่วย การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ การติดตามผู้สัมผัสโรคและควบคุมการ ระบาดในชุมชน การสื่อสารความเสี่ยง การใช้มาตรการทางสังคมและกฎหมาย และการประสานงาน และจัดการข้อมูล⁽³⁾ จึงจะต้องอาศัยปัจจัยที่เหมาะสมและเพียงพอในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วพบว่าการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่ทางสาธารณสุข อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.61 (S.D.=0.39)⁽⁹⁾ และเนื่องจากในการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ในบางพื้นที่อาจจะมีบริบทและความพร้อมที่แตกต่างกัน อาจส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่าการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.98 (S.D.=0.53)⁽⁷⁾

คุณลักษณะส่วนบุคคลและปัจจัยทางการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของ

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี ที่ถูกคัดเลือกเข้าสมการ คือ ตัวแปรที่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การสนับสนุนด้านการบริหารจัดการ ($p\text{-value}<0.001$)และการสนับสนุน ด้านงบประมาณ ($p\text{-value}<0.001$) ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 2 ตัวแปร มีผลและสามารถร่วมพยากรณ์การปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 70.0

ปัจจัยการบริหารด้านการบริหารจัดการ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการ ปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล โดยสะท้อนให้เห็นถึงการวางแผน การจัดองค์การ การสื่อสารประสานงาน การมอบหมายหน้าที่ และการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยที่มี ผู้ศึกษาไว้แล้วว่า การสนับสนุนจากองค์การด้านการบริหารจัดการมีผลต่อการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล⁽¹⁰⁾

ปัจจัยการบริหารด้านงบประมาณ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการ ดำเนินงานขององค์การและการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคโควิด 19 ของผู้อำนวยการโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี โดยสะท้อนให้เห็นถึง การวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณ การควบคุมติดตามการใช้งบประมาณ และการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า การสนับสนุนจากองค์การด้านงบประมาณที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล⁽¹¹⁾

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดทำแนวทางการประเมินผลการ ปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคโควิด 19 ให้มีความชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้การ ดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคโควิด 19 ของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เป็นไปใน ทิศทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการวางแผนกับระดับ ตำบลและเครือข่ายในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล ตลอดจนควรมีการจัดสรรงบประมาณ สอดคล้องกับปัญหาและบริบทของแต่ละพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization [WHO]. WHO Coronavirus Disease (COVID-19). Geneva: WHO; 2021.
2. กระทรวงสาธารณสุข. รายงานสถานการณ์ โควิด-19 ในประเทศ. นนทบุรี: กระทรวง สาธารณสุข; 2564.
3. กระทรวงสาธารณสุข. แนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุข เพื่อการจัดการภาวะระบาดของ โรคโควิด-19 ในข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหาร ราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 1). นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2563.
4. Schermerhorn, J.R., Richard, N., Osborn, R.N., Uhl-Bien, M., & Hunt, J.G. Organizational behavior. 12th ed. New York: John Wiley & Sons; 2011.
5. ทองหล่อ เดชไทย. หลักการบริหารงานสาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: เจริญพาณิชย์; 2549.
6. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี. เอกสารรายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ประจำวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565. อุดรธานี: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี. (เอกสารอัดสำเนา); 2565.

7. ปภินวิทย์ คำสมาน, ประจักษ์ บัวผัน, มกราพันธุ์ จุฑะรสก. ปัจจัยแห่งความสำเร็จและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดสกลนคร. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา). 2564; 21(3):223-35.
8. สิริสา เทียมทัน, ประจักษ์ บัวผัน. ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา). 2561;18(1):49-61.
9. นภชา สิงห์วีระธรรมและคณะ. การรับรู้และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)ของทันตภิบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข.วารสารสถาบันบำราศ นราดูร. 2563; 14(2):104-15.
10. นาดยา คำเสนา, ประจักษ์ บัวผัน, มกราพันธุ์ จุฑะรสก. แรงจูงใจและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของการทำงานของเจ้าพนักงานสาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา). 2563;20(2):84-95.
11. สุทธิศา อาภาเกสัช. ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาระบบบริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของจังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารวิชาการสาธารณสุขชุมชน. 2563;6(3):86-95.